

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Ус 9/2024
03.03.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Бранка Станића и Бранислава Босиљковића, чланова већа, са саветником Мирелом Костадиновић, као записничарем, решавајући сукоб надлежности између Основног суда у Сомбору и Управног суда, у спору по тужби АА из ..., против тужене Гимназије и стручне школе „Никола Тесла“ Апатин, ради поништаја одлуке Школског одбора број ../2023 од 26.06.2023. године, у нејавној седници већа одржаној дана 03.03.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

За поступање у овој правној ствари стварно и месно **НАДЛЕЖАН ЈЕ** Основни суд у Сомбору.

Образложење

Основни суд у Сомбору је поднео захтев за решавање сукоба надлежности са Управним судом који се решењем III-3 У. 7529//23 од 22.05.2024. године огласио стварно ненадлежним за поступање у овој правној ствари и одлучио да се по правноснажности решења списи доставе Основном суду у Сомбору као стварно и месно надлежном.

Тужила је дана 24.07.2023. године поднела тужбу против тужене Гимназије и стручне школе „Никола Тесла“ Апатин, ради поништаја одлуке Школског одбора број ../2023 од 26.06.2023. године којом је одбијена њена жалба на решење директора Гимназије и стручне школе „Никола Тесла“ Апатин број ../2023 од 06.06.2023. године којим је тужили (по занимању професор ...), запосленој на радном месту наставника ... у Гимназији и стручној школи „Никола Тесла“ у Апатину изречена дисциплинска - мера ночана казна, у висини 10% плате у трајању 3 месеца, због учињене лакше повреде радне обавезе и одлучено да се изречена мера извршава обуставом од зараде именоване, почев од исплате зараде за месец у коме је решење постало коначно.

Решавајући настали сукоб надлежности у складу са одредбом члана 32. став 2. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, број 10/23), Врховни суд је нашао да је за поступање у овој правној ствари стварно и месно надлежан Основни суд у Сомбору.

Према одредби члана 24. став 3. Закона о уређењу судова, основни суд у првом степену поред осталог, суди и у споровима поводом заснивања, постојања и престанка радног односа; о праву, обавези и одговорности из радног односа и спору поводом задовољавања стамбених потреба на основу рада.

Одредбом члана 31. став 1. Закона о уређењу судова прописано је да Управни суд суди у управном спору.

Одредбама члана 3. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“, број 111/09) прописано је: да у управном спору суд одлучује о законитости коначних управних аката, осим у погледу којих је предвиђена другачија судска заштита (став 1), да у управном спору суд одлучује и о законитости коначних појединачних аката којима се решава о праву, обавези или на закону заснованом интересу, у погледу којих у одређеном случају законом није предвиђена другачија судска заштита (став 2), да суд у управном спору одлучује и о законитости других коначних појединачних аката када је то законом предвиђено (став 3). Одредбом члана 4. истог закона прописано је да управни акт, у смислу овог закона, јесте појединачни правни акт којим надлежни орган, непосредном применом прописа решава о одређеном праву или обавези физичког или правног лица, односно друге странке у управној ствари. Одредбом члана 5. Закона о управним споровима прописано је да управна ствар, у смислу овог закона, јесте појединачна неспорна ситуација од јавног интереса у којој непосредно из правних прописа произилази потреба да се будуће понашање странке ауторитативно правно одреди.

Према одредби члана 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11...10/23) овим законом се уређују правила поступка за пружање судске правне заштите по којима се поступа и одлучује (пored осталих) у парницама за решавање спорова из радних односа, осим спорова за које је посебним законом прописана друга врста поступка.

Одредбама Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/17...92/2023), прописано је да се овим законом, поред осталог, уређује: оснивање, организација, финансирање и надзор над радом установа образовања и васпитања (у даљем тексту: установа) - (члан 1. став 1.), као и радни односи запослених у установи (члан 1. став 2); да делатност образовања и васпитања обавља установа (члан 13. став 1); да делатност образовања и васпитања обављају у средњем образовању и васпитању – гимназија, стручна школа, средња уметничка школа, мешовита школа и средња школа за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом (члан 89. став 1. тачка 3). У установи васпитно-образовни, образовно-васпитни и васпитни рад обављају: наставник, васпитач и стручни сарадник (члан 14.)

Према одредби члана 168. Закона о основама система образовања и васпитања, којом је прописана правна заштита запослених у установама које обављају делатност образовања и васпитања (у оквиру које је и средње образовање и васпитање), на решење о оставаривању права, обавеза и одговорности запослени има право на жалбу органу управљања, у року од 15 дана од дана достављања решења директора (став 1), ако орган управљања не одлучи по жалби или ако запослени није задовољан другостепеном одлуком, може се обратити надлежном суду у року од 30 дана од дана истека рока за доношење решења, односно дана достављања решења (став 7), а у радном спору запослени који побија коначно решење, тужбом мора обухватити и првостепено и другостепено решење (став 8).

Законом о основама система образовања и васпитања као ни Законом о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС“, број 55/13...92/23) није предвиђено да суд у управном спору одлучује о законитости одлука којима се решава о правима, обавезама и одговорности из радног односа запослених у средњој школи.

Из цитираних одредаба Закона о основама система образовања и васпитања и Закона о управним споровима произилази да се судска заштита права из радног односа, запослених у установама које обављају делатност образовања и васпитања у основном образовању и васпитању, остварује тужбом у парничном поступку у радном спору,

пред основним судом у складу са цитираним одредбама члана 1. Закона о парничном поступку и члана 24. став 3. Закона о уређењу судова, а не по тужби у управном спору пред Управним судом. Ово због тога што надлежни орган одлуком о правима, обавезама и одговорностима из радног односа запосленог у установи која обавља делатност образовања и васпитања у средњем образовању и васпитању, не решава у управној ствари у вршењу јавних овлашћења, из ког разлога ова одлука није управни акт донет у управној ствари у смислу одредаба члана 3. став 1. и чл. 4. и 5. Закона о управним споровима, као ни појединачни акт из члана 3. ст. 2. и 3. истог закона о чијој законитости се одлучује у управном спору.

Како је поднетом тужбом тужиља, запослена као наставник ... у Гимназији и стручној школи „Никола Тесла“ у Апатину, тражила поништај одлуке Школског одбора тужене којом је одбијена њена жалба на решење директора тужене којим јој је изречена дисциплинска мера, Врховни суд налази да се у конкретном случају ради о спору из радног односа тужиље за чије решавање је надлежан Основни суд у Сомбору на основу одредбе члана 24. став 3. Закона о уређењу судова и члана 3. став 1. тачка 56) Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава („Службени гласник РС“ број 101/13).

Са изнетих разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 32. став 2. Закона о уређењу судова, решио као у диспозитиву овог решења.

РЕШЕНО У ВРХОВНОМ СУДУ
дана 03.03.2025. године, Ус 9/2024

Записничар,
Мирела Костадиновић, с.р.

Председник већа – судија,
Јелена Ивановић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић